

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 10 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmota 1 for.; razmjerno za pol god. 1 f. a za kmota 50 novč. Izvan earevino više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj ceni. Pisma neka se šalju platjone poštarino. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se nevradaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Piazza della Dogana N.º 1 Scula II.*

Godina IV.

U Trstu 16 Aprila 1873.

Boj 8.

Pogled po svietu.

U Trstu 15 travnja.

Novi izborni red postao je zakonom: i car ga je prihvatio i potvrdio. Sad je dakle naša država opet na novih novčatih polugah. A Nikmeti su već na mnogih mjestih osnovali i odbore, da se na vrijeme pripreve izborom na temelju toga zakona. Ti izbori da će biti negdje mjeseca listopada. Dakle poslje kratkâ viećanja kraljevinskih saborah, koji da se imaju sastati u rujnu mjesecu.

Što kani sad narodna, boljarska i erkvena, ili drugom besjedom, tako zvana pravna stranka, koja je u ovaj čas složnija, nego li je ikad bila? Hoće li se podati, ili križom ruke držati? Neće, nego se pripravlja i ona, da se ogleđa na izborom polju sa svojim protivnicî. Toga radi su jako zabrinuti u ustavnjačkom logoru, jer slutu, da bi jim mogao baš novi izborni red vlast iz ruku iztrgnuti. Sad se vidi, da je taj zakon olakšao donekle posao pravnoj strani, jer će se odsad unapred moći složno boriti za svoje pravice. Složno ćemo dakle i mi u Istri birati one zastupnike, za koje se budemo dogovorili. A morat ćemo se dogovoriti što skorije, jer se već sad dogovaraja i naša braća Sloveni. Neg o tom ćemo drugom prigodom napose progovoriti. Pripomenut nam je o naših domaćih stvarih još i to, da su ipak poljski izaslanici došli u delegacije, koje će dojučij tjeđan opet nastaviti svoja poradi blagdanah odgodjena viećanja.

Iz ostaloga svijeta je to novoga, da njemački car Vilim s Bismarkom i Moltkeom ide u pohode ruskomu caru Aleksandru u Petrograd, odkud da ćeđu zajedno u Beč na našu svjetsku izložbu, što se ima otvoriti prvi dojučijega mjeseca svibnja. U Njemačkoj se i Laterani pridružuju Katolikom, da ujedinjjenimi silami odbiju nasrtaje Bismarkove objesti. U Španjolskoj biesni još jednako državljanski rat. U Italiji se boje Francezke, jer misle, čim se još malo bolje oporavi, da će poradi pape dići vojsku na nje. Kako stvari na Istoku stoje, tamo se može lahko svašta dogoditi. Turci gone našu braću Bugare, da je Bogu plakati. Bili im dali pismeno, da je bugarska crkva odciopljena od carigradskoga patriarha, a sad, da ugođe vlastehlepniim Grkom, išću to pismo natrag. Bože mili, gdje god nas ima, tu nam neide nego zlo i naopako! Svagdje se netko našao, da nam pričeč preporučiti se i napredovati. Ali za velikim tjeđnom sliedi uskrs, pa ćemo ako Bog da i mi ustati od mrtvih, samo ako neizgubimo vjero u svoju budućnost.

FRANKLIN.

Pripoviest.

Jeste li voljni poznati razboritost kojega čovjeka? Pazite, kako se novcem služi, kako ga teče, kako ga skuplja, kako ga troši: da li pravedno, pošteno, plemenito; ili pa naopak, varavo, razsipno, škrtu?

Tko nastoji doći do blagostanja na pošten način, to jest, radinošću, djelatelnošću i štednjom, taj je i od drugih što-van i sam sebe radaji, uztrajnosti, ekonomiji (gospodarstvu) priučuje. Pošteno stečen novac znači (znamenuje) strpljivu obrtnost, uztrajan napor, svladanu napast, vienčanu nadu (u-fanje). Dobro potrošen novac znači razboritost, predvidnost, požrtvovanje, to jest, značaj (karakter); radja neodvislost, to

jest, izbavlja nas sile pokoravati se tuđoj volji, a žrtvovati svoju, jer puna, a ne prazna vreća stoji ravno u vis. Ali paziti i znajte, da je novac dobar sluga, nu zao gospodar. Spravljati blago samo radi novca, jest preziranja vredno, ako je i dobrim načinom stečeno. Bio i bogat, al ipak je proziran onaj, komu je mošnja puna, a sreo prazno. Ničija dakle vrednost netreba mjeriti po novcu, što ga tko ima, nego po načinu, kako ga je stekao i kako ga upotrebljuje.

Slušajte, dragi prijatelji.

— Dandanašnji, gdje se svi na pomanjkanje novca tuže, čini mi se u vrijeme, odkriti vam tajnu, kako se plemenitim načinom puno žepovi i kako se uzdrže neprostanice puni penenti. Tomu su dosta ova jedina dva prosta i jednostavna pravila (regule).

Prvo: Budi vazda pošten i radin.

Drugo: Troši uvijek jedan novac manje, nego li stedeš.

Drži se tih pravilah, pak će se žep tvoj napuhnati i napuniti; vjerovnici te neće uznemirivati, oskudica i siromaštvo ti se neće približiti, glad te neće već moriti, nit će ti se dogoditi, da bez kabanice (plašća, tabara) od zimo trneš i drhčeš. Sviet će ti se činiti vesoliji i sjajnij, radost će razširiti tvoje grudi (prsa), bit ćeš doista čovjek; nećeš već oči oboriti pred bogatšom, nit ćeš komu zaviditi, žalostan i mučan u erden; jer neodvislost, imala ona mnogo ili malo, uvijek je vesela i zadovoljna i čini nas jednako onim, koji u izobilju plivaju.

Budi dakle razborit; uztrajnost radnje nek te prati od rane zore do tamna mraka i tek (komač) onda nek te ostavi, kada te noć na počitak zove. Poštenjem nek odiše duša tvoja; tako ćeš se uzpet do najvišeg stupnja izobraženosti: neodvislost bit će tvoj grb (stema), tvoja kolajna: duša će tvoja očutiti plemenitu slast, pak se neće već niti poniziti pred svilenom odjećom, niti će podnositi psovke izrigane iz ustih čovjeka, komu se blicšte ruke od zlatnoga prstenja i dragoga kamenja.

Znao li, čije su to rječî? Siromašna momka iliti šegrt (garzona), koji je umio postati velikim mužem, te koji nam je ostavio veliko neprocijenjeno blago — dobar naime izgled da radimo i štedimo (šparamo).

U Americi, zemlji 1492. godine obretonoj (iznajdenoj) Kolombom, a prozvanom Amerigom Vespucciom, nalazi se sada veliki grad Boston, gdje 17. siječnja 1706. godine ugleda božje svjetlo Benjamin Franklin, najmladji izmed pot-nacstero braće. Nemogavši ga otac na nauke dati, pošlje ga godinu danah u početnu školu, da nauči čitati i pisati, a u desetoj godini ga izruči nekojoj tvornici (fabriki) svjećah. Tute radiše marljivo, svagda kad mu bijaše prosto, trčase k moru i postade vječtim veslačem i plivačem. Za ono malo novčićah, što si oduzimao ustima, kupi si putopisnih i povjestičkih knjigah, zato ga sažaljivo zvalu domaćim učenjekom. Zatim ga dadu bratu nu tiskaru, gdje boravijaše do 21. g. prevećuć slova, pismena i tisk. Buduć da radiše radostno, postane odmah vještakom u tom poslu; od knjižarah, s kojima imadjaše posla, dobivao je knjigah, a on ih čitase, malo da, ali pozorno i pazljivo; kad nebi mogao kroz dan, bđio bi i čitao noću. Na taj način privikne (privadi se) paziti u svakoj stvari, što bi joj moglo za poboljšanje služiti: kakono kuhati štedljivo krompir i riž; kako odjevati se, a ne trošiti mnogo itd. Isto tako se zauzimao za svoje spise, dok ne privikne

pisati jednostavno i prosto, nu vavjek kakvom plemenitom namjerom.

On nezaboravi ni na svoju čudorednu stran, da neostane nikad ni bez novca ni bez zdrava razuma. Sastavi si imenik (katalog) vrлина i svojstvih, koje držaše da mu valja postignuti; razredi ih i označi, da može dobro znati, što mu je činiti, što li izbjegavati. Bijahu sliedeće:

I. Trieznost. Nejejte dotle, dokle vam ne puca trbuh; nepijte dotle, dokle vam se u glavi nevrtili.

II. Mućanje. Negovorite o ničem, nego što može vam i drugim koristiti.

III. Red. Svakoj stvari nek bude opredjeljeno svoje mjesto, za svaki posao svoje vrijeme.

IV. Odvažnost. Odredite ovršiti što mislite i ovršite što ste odredili.

V. Prostota u jelu i pila. Trošite samo za stvari koristne vam ili drugim.

VI. Radinost. Nikad negubite vremena, budite vazda kakvom korisnom stvari zabavljoni.

VII. Iskrenost. Nevarajte, očitost i istina nek vode vaše misli i vaše razgovore.

VIII. Pravičnost. Nikomu nečinite krivo, činite uslugu (ljubav) ljudem, koji punim pravom to od vas zahtijevati mogu.

IX. Umjerenost. Čuvajte se skrajnosti. Neprimajte svaku uvrednu k sreću tako, kako vam se uvredljivo čini.

X. Snaga. Neka nebude na vas ništa prljava (blatna), na odjeći, u kući.

XI. Spokojnost. Neka vas noganе snaga malonkost i malovrednost, ili kakav nenadani ili nelzbježivi slučaj.

XII. Čistoća. Nečistoća radja benastoće, zabune, izvržne mir i vaš il drugih dobar glas pogibelji.

XIII. Ponižnost. Nasljedujte Isukrsta. (Sliedit' čo.)

D o p i s l i.

Is Tinjansćine 4. travnja.

Već od više vremena našem ovdje narodu nebijašo po volji staro občinsko zastupstvo. I to, jedno što je naš materinski jezik svojevolumo iz škole odpravilo i talijanski namjestilo, a drugo što je proti želji puka hotjelo porazdieliti občinska dobra, i tako rasuti našu i onako nevoljnu obćinu. Toga radi, čim je starim zastupnikom vrijeme zastupstva izteklo, a s druge se strane s obnovom preko reda zatezalo, naš je narod i od višjih oblastih zaiskao, noka se razpišu što prije občinski izbori.

Što je želio, to je najposlje i dostignuo. Na 1. i 2. ovoga mjeseca bio je pozvan, da već kada tada vrši svoje pravo, najmo da obnovi svoje zastupstvo. To mu je bilo od občinskoga odbora po zakonu osam danah prije objavljeno. Narod, veselo i zadovoljan, stao se odmah dogovarati, koje će ljude izabrati. U jednoj bijahu već odkada svi složni, da talijanaša neće ni jednoga. Pa kako bez glave neima nigdje ništa, tako si prije svega, po novom i hvale vrednom obćaju, izboru vodju. Izbor pade na nekoga talijanaša, koji se bio sam ponudio, da će im po dogovoru pripraviti glasovaće listiće, a oni noka samo u dan izbora svi k njemu po nje dođu. Da im oprostite i vi i ostala braća, što su to učinili, valja mi reći, da je taj čovjek već od više vremena pred svičtom ođito prigovorno staromu zastupstvu poradi progonojenja slovinškoga jezika i kazao, da mora doći vrijeme, kad će i u Tinjansćini imati svu svoju kriepost pravični §. 19. temeljnih carevine zakonah. Ako je pak i on progonio naš jezik, kad je u prošla doba bio občinskim zastupnikom i imao vlast u rukama, da sad priznaje ođito svoj težki grich i da se ga gorko kaje. Tko neb i vjerovao čovjeku, koji tako skrušeno govori, kad i sam Bog oprasća i proteže pomirnicu ruku popravljenā griešniku? Povjerovaše mu dakle i ujede jih zmija. Jer ovo što se dogodi.

Na prvi dan tek. mjeseca, kad bijaše rok trećemu razredu, da bira svoje zastupnike, dođu ljudi k njemu po glasovaće listiće iliti buletine, kako se bijahu dogovorili. Al kad jih dadu pročitati, vide, da nisu na buletinih oni muži, kojih su mislili oni izabrati, nego sasvim drugi. Stanu mu dakle

prigovarati, veleć: Gospodine, ma mi smo bili odredili, da ćemo te i te ljude izabrati, a ne ove! Na to im on reče: Pravo je, da ćemo izabrati te i te, kako vi govorite, al ti su odredjeni za drugi razred. Isto tako učini, kad dojde red na drugi razred, veleć i tim na jednak prigovor, da su ti i ti bili odredjeni, da jih izbere treći ili zadnji razred! Nekoji mu slipe povjerovaše, nekoi priljagoše u taj čas pod protivničko krilo, a nekoi, videć da su se prevareli, odoše razljućeni kući i neglasovavši. I tako se razvrgla sloga, kad je najviše trebalo. U zastupstvo pak dojde, na osamnaest zastupnikah, sedam talijanah i jedan potalijančevjak; a što jih nije došlo više, uzrok je taj, što jih više neima.

Nego, deset naših i jedan il drugi naš prijatelj talijan, opet bi mogli učiniti štogod za narod i za njegov materinski jezik, ako se budu htjeli i umjeti muški i složno u zastupstvu držati. A tomu se narod od njih i nada. Kao što se nada, da se i njegov izborni vodja nije krivo kunio, kad mu je pred izbori jezik i narodnost žalio; pa sad gdje je i on izabran u zastupstvo, da će barem tu pokazati, da je muž-besjeda.

Sa Kvarnerskih Otokah.

Na ovih Otocih počela se naša mladež pomalo buditi i mariti za sebe i za svoje. Ali na našu skrajnu žalost stariji ljudi, koji bi imali dati svojoj djeci dobar izgled, neće nikako da se razđamaju i osviesto. Jer još i danas možeš čuti iz ustih dobnijoga seljaka, gdje to sirota u jutro pozdravlja s puna šera, a u mrki večer s pun jorno! To je u sebi mala stvar, ali je tim odurnija za to, što se zna, da on to čini, jer je zanošen za šarenjači, koji se izpod brka smijaju njemu i njegovoj gluposti. Isto tako je odurno, kad nekoga občinska starećinstva obavješćuju pućanstvo o svojih narodbah u nekakvom jeziku, da sam neznaš, da li se hoće više da narugaju talijanskomu, ili svojem materinskomu jeziku. Jedan avis! tako se običvo počima derati hrapavim glasom občinski poslužnik, kad hoće što puku da objavi; jer da reče *oglas*, neb i bilo talijanski, a da reče *avviso*, neb i bilo hrvatski, onda daj šarenjački. Pa kad se doizdere, nit zna na koncu on, nit zna puk, što je rekno. Jednako je odurno, kad se nekoi naš mornari silo talijanski govoriti; a talijan neb i ni zinuo da im ugodi, kamo li zatajio sebe i svoj rodjoni jezik. I ja volim, da je liepo i korisno učiti i znati tudje jezike; ali je mrzko i sramotno pred Bogom i pred ljudi iznevjeriti se svojomu. Svoje braniti, a tudje poštovati: oto to je muški, to je poštenjački. No, kako rekoh, mladji je narastaj počeo drugim putem hoditi, pak će, ako Bog da, jedanput i kod nas bolje biti. Samo bi trebalo skrbiti, ne samo da mu kujiga omili, nego i da ima što će čitati. A u tu svrhu mislim, da bi bilo najbolje i najshodnije sredstvo, kad bi se kod svake pučke škole osnovala i utemeljila pučka školska knjižnica, kojom bi imao upravljati mjestni učitelj. U to imo bi imala obćina svako ljeto odrediti po koju malu svoticu forinti, a naime nekasniti upisati školu u svetojerominsko društvo; pa oto za malo godinah liepi broj knjigah, kojimi bi se mogli svi članovi obćine služiti za svoje duševno i tjelesno izobraženje i napredak. Ušam se, da ove moje rieči neće ostati glas vapiljudega u pustinji.

X. učitelj.

ISTARSKI RAZGOVORI.

Luka Luković i Marko Marković.

- M. Blago meni, što te već ovo opet jedanput vidim!
 L. E, što ćeš, prijatelju, kad ti nemogu nikamo.
 M. A ja sam toliko želio s tobom govoriti.
 L. To mera dakle da ima u Istri nešto osobito nova.
 M. A jok, nije ti još Istra zemlja novostih, dapače ovdje ti je još sve po staru starinsku, a najme na narodnoj strani.
 L. Ja ću i opet reći, da je tomu mrtvilu najviše kriv skrajni nemar mnogih naših rodoljubah, koji još jednako nećeju, da se muški zauzmu za svoj zapušćeni i nevoljni narod.

- M.* E, moj čovječe, teško je to u zemlji, gdje su na mnogih mjestih tako zvani Šaronjaci puk zasliepili, da je svakomu Istranu talijanski jezik potrebitiji i od svaki-danjskoga kruha, pa gdje sad mnogi skoro misle, da bez talijanskoga jezika nemože čovjek ni duše spasiti!
- L.* A ja evo volim, da talijanski jezik, nesamo što nije našemu u Istri puku ni koristan ni potrebit, nego dapače da naš u Istri puk navlači kroz talijanski jezik na se i na svoju djeteu najveću nesreću, što je ikad koj narod stigla!
- M.* Čudan je taj tvoj govor, pa ja bi baš rado čuti, kako se to može dokazati.
- L.* Evo ovako. Prije svoga naš u Istri narod ima znati, da Istra spada pod Austriju i da će spadati, doklegod bude Austrije na svietu.
- M.* A kad je nebudo?
- L.* Ako bi se to ikad dogodilo, česa Bog nedaj, onda će sigurno spadati pod onu državu, koja bi došla na mjesto sadašnje Austrije.
- M.* Dakle no pod Italiju?
- L.* Nikad i nikako, jer Istra i cijelo ovo Primorje po naravi pripadaju k Italiji, od koje jih more deli; nego pripadaju kopnu, koje im za pleći loži i koje mora da ima odušak na jadransko more, ako će da uspjeva i napreduje.
- M.* To je dakle jedno.
- L.* A drugo jest, da u austrijskom cesarstvu, koje broj 94 milijuna dušah, neživi dandanas nego nekoliko tisućah Talijanah, a svi ostali austrijski stanovnici su Slavoni i Niemci. Pa kojega se je naroda bolje i pametnije držati našemu u Istri puku: onoga, kojega ima u našem cesarstvu manje; il pak onoga, kojega ima nelzmierno više?
- M.* Borme i ja mislim, da onoga, kojega ima u cesarstvu više, a najme, kad nije prilike, da će se Istra ikad s Italijom sdružiti.
- L.* I najme, kad je taj narod s našim u Istri pukom jedno krvi i jezika, a u Austriji ga ima do 18 milijunah.
- M.* Tako je. Al ovo Talijani vele, da nam je njihov jezik potrebit radi trgovine s Italijom.
- L.* To nije istina, jer Istra neima dandanas nikakve trgovine s Italijom, već ako tko nakrea ladjicu goriva iliti drvah, pak ide, da je proda u Metcih (Bencch), i to je sve. Dapače, kad bude jednom Istra putem željeznice spojena s ostalim cesarstvom, našemu u Istri puku hoće biti pokraj svojega potrebitiji za trgovinu njemački, nego li talijanski jezik.
- M.* Borme ti se i u politiku razumiš i daleko izpred nosa vidiš po moru i po kopnu.
- L.* To bi o to trebalo razjasniti i raztumačiti našemu u Istri puku, pak siguro nebi zauemarivao svojoga rođjenoga poradi tudjega talijanskoga jezika, nego bi ga čuvao i gledao, kao oko u glavi.
- M.* Jest, al evo drugi opet vele, da nam je koristan i potrebit talijanski jezik, jer da sudnice i glavarstva iliti podestarije pišu i govore samo talijanski; pak na mnogih mjestih su baš radi toga hotjeli imati talijansku školu, da se mogu tobože ljepše razumiti s g. podestatom i s gg. činovnici iliti impiegati.
- L.* Oj tužni moj rode, al si već duboko pao! — Ti ljudi nisu dakle nikad promislili, da su impiegati i podestati dužni znati jezik svojega naroda, nikad pako narod jezika svojih impiegatah i podestatah. Jer nije narod radi impiegatah i podestatah, nego su impiegati i podestati radi naroda!
- M.* Ni toj ti neima prigovora.
- L.* Ako bi pak tko rekao, da nam je potrebit talijanski jezik poradi mornarstva, ja bi mu na to odgovorio, da nije sva Istra kod mora, a komu ga treba, neka ga dapače uči pokraj materinskoga, al zato netreba da se iznevjeri ni rodu ni domovini. Ta i brvatski i dalmatinski pomorski kapetani i njihovi pomoćnici iliti pisari znaju i moraju znati svi talijanski, pa su ipak tako vrući rodoljubi, da im neima na daleko para.
- M.* I ja volim, da može čovjek i sto jezika znati, pa opet ostati ono, čim ga je Bog stvorio.

- L.* Cielomu narodu netreba tudjega jezika, nego samo svoj, ako će da se izobrazu. To je naravska iliti božja naredba, a božja se bez pedepsa neominje nikad i od nikoga!
- M.* Kad si već ovo pedepsu spomenuo, daj mi kaži, koja bi to dakle nesreća naš u Istri narod stigla, kad bi prihvatio talijanski jezik?
- L.* I još me nisi razumio! Dakle ti ndržiš za nesreću, odmetnuti se od svoje braće i od većine one države, u kojoj moraš živiti i umrijeti? Ti ndržiš za nesreću, zagrađiti si put u državu, s kojom te veže državljanska viornost i blagostanje tvoje uže domovine? Ti ndržiš za nesreću, ostati u tminah gluposti i neznanstva, i postati porivalom tudjega naroda? Ti ndržiš za nesreću, viditi u buduću Istru i od Italije silom zahtiovanu poradi jezika, i od Austrije silom držanu poradi mora i trgovine? Ti još dakle nepoznajesh ljudi, nepoznajesh svieta, nepoznajesh srca čovječanskoga? Ti još dakle neznaš, da su ljudi onakvi, kakvi se odgoje?
- M.* Dosta dosta, Luko, a odsad ću i ja na sva usta vikati više nego ikada: Dole s talijanskimi školami, jer mi nećemo, da se potalijančimo!
- L.* Moj Marko, tu ti vikanje nepomaže ništa, već tu treba raditi i to zakonitim putem, kako smo već o tom jedanput govorili.
- M.* A dosad još baš ništa učinili!
- L.* Ako nismo, hoćemo, pak ćeš viditi, kako će to ići od sola do sola i od obćine do obćine, samo kad se u jednoj počne!
- M.* S Bogom, Luko, ti si me okricpio!
- L.* Bog ti dao dobro, Marko!

Franina i Jurina.

- Ju.* Ma dragi ti, ča su oni talijanski napisi po istarskih solih, kadegod je kakova butižičina, pa makar se noprodavale nitro lego brukvice i oputi za opanko?
- Fr.* Ono ti je znamenje talijansko u Istri izobraženošći i napredka.
- Ju.* Neka, al jih domaći ljudi nerazumeju, recimo, ne samo po

- selih, lego ni po mnogih kokošnjakih.
- Fr.* Ako jih nerazumeju domaći, razumeju jih oni, ki jih nisu i nete nikad ni čut ni videt; a to je našim šarim i pisanim obrtnikom i trgovcem dosti i predosti!

Književne vjesti.

I SANTI EVANGELI

(COL. COMMENTO CHE DA SCELTI PASSI DE' PADRI NE FA
S. TOMMASO D'AQUINO.
Versione di N. TOMMASEO.

Tako je ime talijanskoj knjizi, što ju po drugi put i to popravljenu kani izdati glasoviti učenjak, NIKOLA TOMMASEO, koji je i naš ponos i dika. Onim našim čitateljem, koji umiju i talijanski, preporučamo na osobiti način ovaj oglas, ne samo da se nadije svetoj krasoti te knjige, nego takodjer da pruže pomoćnicu ruku starcu, koji se nada tim putem doskočiti potrebi svojoj i svoje siromašne obitelji. Tko pozna je našu i talijansku književnost, dobro zna, koliko smo i mi dužni n. umrlu peru Tommaseovu. A da se nitko nezabrine glede pravovjernosti njegove knjige, Tommaseo veli, da će ju dati i opet presuditi duhovnomu stolu nadbiskupije florentinske, jer da se on rodio, kani i usa se umrijeti u krilu svete mater erkve. Knjiga će izaći u 30 zvezakah po 12 svč. od 32 strana svaka. Razašiljat će se plaćeno poštarine po 4 zvezka svaki put, a plaćati na pošti, kad tko zvezke dobije. Tko se želi predbrojiti, neka se javi g. „Spiridione Artale in Zara.“

Preporučamo onim čitateljem, koji su radi upoznati se s češkim nariečjem, neka se predbroje na list, što izlazi u Zlatnom Pragu dva puta na mjesec pod imenom *Slovansky Obzor* i stoji 6 f. na godinu.

MUTVORANSKA OBSADA.

Opevana pučka istarska pripovest.

Pod Mutvoran vojska pala
Od konjika i pešakah.
Nije više pusta šala
Govorkanje starih bakah:
Da će jednom Benečići
Tu gospodstvo svoje dići.

Mutvoran se grad zatvori,
Pred junakom junak preda
I bojna se trublja ori,
Braniteljem mira neda,
Dok se okol glave Lava
Neovije nova slava.

Al su tvrdi ono zidi,
A junaci branitelji;
Pa kad vojske vodja vidi,
Da mu neće poć po žolji —
Pred gradom se utabori
I Mutvoran gladom mori.

Mislili su Benečići:
„Čega neće mađ ni ruka,
Ni junadstvo naše stići,
Za nosreću toga puka
Ono vreme i glad ljuti
Mesto nas će postignuti.“

No grad ima dosta hrane,
A po meri svega daju;
Za dva leta jim dostano,
Da odole svakom vaju.
Al se vojska još nekrece,
Jer sramoto takve neće.

I godina treta poče,
Što pod gradom Mlečić stoji,
A u nutri hrana dođe:
Još se vagan žita broji
I od dviju godinica
Jedna jedina junica.

Tada stara neka stade:
„Čujte, braćo i građani!
U mene vam svēt imade,
Kako ćemo ovih vani
Prevariti, po svem svuda
Da se maknu odovuda.“

„K zadujem staru te pšenice
Zadnju glavu primaknite —
Tašć želudac te junice
Samim žitom nakrmite;
Pa govodo sa svom hranom
Prehitite Benečanom.“

„Stetit će se kō gavrani,
Da gledaju toga čuda,
Pak će vikat svuda vani:
„Ljudi, bežmo odovuda —
Sveg' u gradu još imaju,
Kad telcanm žito daju!“

Starion su poslušali,
Kako mudro sbori došti;
Junlet su žito dali,
Da je pukla od sitosti;
I prek zida ju prevale,
Kō da čine sve iz šale.

Čudno čudo vojska glodi
I znamenjah nenadani,
Pak jim više vodja sedi:
„Deco! Bog jih s neba hrani;
Ajdmno rušit drugo grade —
Svak te sreće neimade.“

Oj gradino, Mutvorano,
Da j' sva Istra sreće tvoje,
Nebi bilo ljute rane
Zadobilo pleme moje,
Kē zadobi, da se glava
Mletačkoga kiti Lava!

L.

Različite viesti.

* **Istarska željeznica.** Prihvaćena od carovinskoga vieća osnova za gradjenje željeznice od Divače (na prugi Beč-Trst) u Pulu i Rovinj probudila je u svoj Istri najveće veselje i nadu u bolju i ljepšu budućnost. U Pazinu, Vodnjanu, Puli i Rovinju, a najme u ovom posljednjem gradu, nebijašo veselju kraja ni konca. Tu se sviet grllo, razsvjetlile kuće i sve vikalo: Živila Austrija! Živilo ministarstvo itd. Ta željeznica, i s toga to veselje, nije ni najmanje po volji nekujim sbljenjakom, pak su i u koparskom listu, *La Provincia*, otkrili poradi toga svoje negodovanje. Al u zao čas, jer kako čitamo u

riečkoj *Bilancii*, u jednom dopisu iz Pule, mnogi su predbrojnici poradi toga *Provincia* uredništvu vratili. To je znamenje, da su se počele u Istri misli i težnje čistiti, a mi neželimo drugo, nego da nas ogojevita željeznička kola što prije spoje s ostalom državom, pak će toga i više biti. Onda će i naš slavenski u Istri narod oči otvoriti, jer će uviditi, da nije sam na svijetu, nego da ima u Austriji silau silu rodjene braće, i jer će se naučiti razumnije truditi i ljepše živiti!

* **Obćinski izbori u Tinjanu.** Kako vide naši čitatelji iz današnjega dopisa iz Tinjanske, u Tinjanu bijahu razpisani izbori baš u one dni, kad smo mi po tamošnjih ranijih dopisih izračivali slagaru o tom poslu izvješće, štampano u zadnjem broju našega lista. Neima dvojbe da bi bila dužnost našega ondašnjega dopisnika, popuniti svoj dopis; jer mi ne možemo ovdje sjediti i opet znati, što se gdje događa. Mi ništa neželimo toliko, koliko ugoditi našim dopisnikom; molimo jih dakle, neka se i oni staraju, da nam nedođu u list nego točne i stalne viesti. Samo tako ćemo moći koristiti naroda, za kojega i oni pišu i mi list uređujemo. — A sad evo imenah novih tinjanskih zastupnikah. Razred I. Josip Dr. Depiera iz Tinjana, Mato Bratulić iz Sv. Petra, Srećko Giorgis isto, Vicko Križmanić isto i Ivan Rajko iz Krings. Razred II. Anton Sestan, Nikola Quarantotto, Stjepan Antolović, Karlo Križmanić, Enriko Depiera svi iz Tinjana i Ivan Udovičić Juka iz Sv. Petra. Razred III. Andrej Brečević iz Tinjana, Srećko Depiera isto, Anton Benedotti isto, Ivan K. Giorgis iz Sv. Petra, Andrej Pamlić isto i Ivan Prons iz Krings. Gospodo zastupnici, bilo u sročan čas za vas i za narod!

* † **Milivoj Petrović Blaznavac**, predsjednik srbskoga ministarstva, ministar rata i bivši knežev sunamjestnik, preminuo u Biogradu dne 5. o. m. u 47. godini svojega vieka. Godine 48. i 49. vojovao je na Magjara pod Knićaninom, vodjom prekosavskih srbskih dobrovoljacah. Naša braća u kneževini Srbiji su u njem mnogo izgubili. Slava mu!

* † **Dr. Oraoij Colombani**, zomaljski istarski zastupnik i saborski izaslanik u carovinskom vieću, preminuo je dne 6. tek mjeseca u Piranu, svojem domu. Na sprovodu bijašo zastupan zomaljski Odbor, onda občine, piranska, koparska, porečka, buljska, izolska itd. Pokoj mu duši!

* **Veliki tjedan u Trstu** je prošao u najljepšem redu. Crkve su bile pune puncate pobožnoga svieta, što je obilazilo božje grobke do kasne noći.

Sa tršćanskoga tržišća.

Zavladavša već od nekoga vremena tišina u trgovini i cienah uzdržuje se sveudilj. — Žita se neizmerno mnogo iz Rusije i Vlaške dovažava; ali koliko ga u Trst dolazi toliko se ga opet šalje u susjedne pokrajine, navlastito u Ugarsku i Hrvatsku; pa to je upravo i razlog, što su i njemu uopromjenjene cienne ostale, do jedinomu kukuruzu, kojemu su neznatno pale. — *Pšenica* 116 a f. 8.45; *kukuruz* po f. 3.80 — 4.10. — *Cent kafe* Rio f. 49—53.50; *cafkara* dom. tućena f. 21—21.75; *basulja* f. 5—7; *proje* 3.35—50 f.; *jatmena* 3.75 — 4 f.; *pirinca* (orlže) f. 7—12.25; — *masla* f. 52—54; *masli* (amer.) f. 24.50—26; *slani* (amer.) f. 25—26.25; — *kožah* volovskih i kravijih (ovdašnjih i hrvat. a 18—20) f. 76—90, istih dalm. (a 9—11 komad) f. 74—78; *telecih* f. 117—120; *janjcih* (1 komad) f. 1.15, isto dalm. 90 nvč. do f. 1.5; — *cunjah* f. 7.14 (polag vrsti robe); *kamena ulja* f. 12.50—14. — *Ulju, vinu i rakiji* ostala prijašna cienna.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 1 — 16 Aprila 1873.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Čarski dukati (eckint)	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	—	5.10	5.15	5.15	5.15	5.15	5.13	—	—	5.13	—
Napolconi	8.74	8.74	8.72	8.71	8.72	—	8.71	8.70	8.70	8.70	8.70	8.67	—	—	8.67	—
Libre Inglesko	10.94	10.94	10.94	10.93	10.94	—	10.92	10.92	10.92	10.92	10.92	10.93	—	—	10.92	—
Srebro prid (aggljo) . . .	107.55	107.50	107.35	107.93	107.25	—	107.25	107.25	107.25	107.25	107.25	107.25	—	—	107.—	—

Vlastnik A. Karabalić.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinovi K. Amati.